

Pacskovszki Zsolt

ANGST

Engel a tenyere közé szorított arccal nézte a monitorokat, s a szája időnként megrándult: magában beszélt. Felállt, nem bírta tovább. Kinyitotta a fémszekrényt, kihúzta koszlott télikabátja belső zsebéből a pénztárcáját, és a gyomrát masszírozgatva kilépett a nyitott ajtón. Nem ment egyenesen oda az automatákhoz: útközben, életében először megállt, sőt hosszasan elidőzött a könyvesstand előtt. Egy álmos szemű, nagyon vékony lány árulta a könyveket: a fejét kötött, fülvédős sapka védte a huzattól, cigarettázott, és vörösre dermedt kézfejét lehelgette, amelyen ijesztően sötétlila erek ütöttek át. Engel tekintete végigfutott a könyvek színes borítóján, ismeretlen szerzők kimondhatatlan nevén. Felemelt egy kevésbé vastag kötetet, végigpörgette a lapjait, elolvasott egy-egy szót, majd odanyújtotta a lánynak:

– Ez jó lesz. Kérni fogom.

A lány az ajka közé dugta a cigarettát.

– Háromszázötven. – Felköhögött, a szemét csípni kezdte a füst; kivette a szájából a cigarettát, és ahogy ügyetlenül egy kicsi reklámtáskába gyömöszölte a könyvet, lehamuzta a standot.

Engel egy ötszázast vett ki a pénztárcájából.

– Nem kérek vissza – tartotta a regények fölé.

A lány arcára csodálkozás ült ki. Halványan, kissé fáradtan elmosolyodott, de egy másodperc múlva elkezdte kiszedni a visszajárót a pénzes dobozból.

– Nem, nem kérek vissza – rázta meg a fejét Engel.

A lány felnézett, a keze, amelyben már ott tartotta a pénzt, megállt a levegőben. Elpirult, pislogva méregette Engel gyűrött arcát, kék munkazakóját.

Engel mosolyogva megcsóválta a fejét. Ráhajtotta az ötszázásra a lány vékony ujjait, és gyengéden megszorította őket.

– Lehet, hogy ma...

A lány riadtan pillantott a szemébe.

– Semmi... bocsánat... – Engel zavarbaesett: elhúzta a kezét.

A zsebébe csúsztatta a könyvet, és lassan, lehajtott fejjel eloldalgott. Nem nézett vissza; nem nézett a mozgólépcső felé siető utasok szemébe: csak arra vigyázott, hogy egyiküket se súrolja a vállával. Az üdítőital-automata előtt állt meg. Pénzt szórt bele, aztán rövid tétovázás után megnyomta az egyik gombot. A készülék egy sárga-narancs-sárga dobozt dobott ki magából.

Engel megszemlélte, maga elé emelte, körbeforgatta. Mielőtt visszaindult volna, még vett egy Bounty-szeletet is a másik automatánál. De alig ért a stand közelébe, a lány gyorsan pakolászni kezdett a földön egy dobozban, és ő nem mert odakanyarodni hozzá a csokival. A zsebébe dugta; bizonytalan mozdulattal feltépte az üdítő zárópántját. Az ital hideg volt, teaízű.

Az ajtóban Hallernébe botlott.

– Maga meg hol jár? – szűkülte össze az asszony szembogara.

– Teát vettem – csúszott be gyorsan a résen Engel, és a vállával az ajtókeretnek támaszkodott.

– És a... – Hallerné megtorpant. – Mi az, nem akar beengedni?

– Nem – mosolyodott el Engel.

Becsukta és sietve kulcsra zárta az ajtót az asszony orra előtt. Hallerné tátogva bámult befelé az ajtó üvegén.

Engel beljebb lépett, leült a monitorok elé, s ivott egy apró kortyot.

Hallerné az üvegnek nyomta a mellét.

– Ne vicceljen – kopogtatott be az ujjai végével. – Engel! Nyissa már ki!

Engel az asztalra könyökölve figyelte a kékes képernyőket. A felfelé üzemelő mozgólépcső üres volt; a lefelé ereszkedőn nyugodtan álltak az emberek; a peronok a szokásos képet mutatták: ülő, mozdulatlanul várakozó, fel-alá sétálgató, előreigyekvő utasokat.

– Mit csinál? – dörömbölt be hangosabban Hallerné.

Az arca, amelyet az üveghez tapasztott, szétnyomódott, tehénszerű vonásokat öltött.

Engel idegesen felállt, és odasétált hozzá. Az asszony mozdulatlanra merevedett. Feszülten méregették egymást; aztán Engel sarkon fordult, és nehéz sóhajjal megragadta, átkarolta a fém öltözőszekrényt. Egészen beleizzadt, míg az ajtóig cipelte. Az üveg mögött ekkor már két arc látszódott: Hallerné mellett ott állt az egyik szerelő is. Engel „betemette” a látványukat a szekrényel.

Hallerné újra sipitogni kezdett; két ököllel verte az üveget, de a szekrény eltompította a lármát.

Engel a teáját kortyolgatva nézte a három monitort. Gépiesen meggyújtott egy cigarettát, odahúzta maga elé a hamutartót.

Hirtelen felkapta a fejét; letette az üdítősdobozt, és közelebb hajolt a jobb oldali képernyőhöz. Egy kosárlabdázó termetű férfi tűnt fel a biztonsági sávon: karba tett kézzel várta a metrót.

Engel megreszelte a torkát, kortyolt egyet, aztán bekapcsolta a mikrofont. A férfi még mindig a gumiszőnyegen állt.

– Kérem, ne hagyja el a biztonsági sávot – mondta Engel erélyes, de meg-megre-megő hangon. – Maradjon még ott egy kicsit.

A férfi feleszmélt, hátralépett: értetlenül, ijedten és csodálkozva kapkodta ide-oda a fejét. Az utasok közül többen felhúzták a szemöldöküket, és meglepetten elmosolyodtak: gimnazista korú lányok, két részegen imbolygó férfi; a „metrólakó” öreg, aki eddig a székeken aludt, felült, és a cipőjébe bújtatta csupasz, a monitoron át is koszosnak látszó lábfejét.

Engel csak most figyelt fel arra, hogy néhány pillanat óta abbamaradt a dörömbölés. Fülelt; a tekintete a bal oldali képernyőre siklott. Közelebb hajolt, s átváltott egy másik kamerára.

Utasok áramlottak ki egy beérkező szerelvény szétcsúszó ajtajain, és lökdösődve, a beszállni készülőkkel félrenyomva a kijárat felé igyekeztek. Engel megvárta, amíg tömeggé préselődnek össze a mozgólépcső előtt. Közben látta, hogy a másik irányból is befut egy jármű.

Odafordult a mikrofonhoz:

– Kérem, készítsék elő jegyüket, bérletüket, a kijáratnál ellenőrök dolgoznak.

Az arcok inkább törődöttek lettek, mint bosszúsak. Néhányan engedelmesen máris a zsebükbe nyúltak.

Engel a fejét rázogatva figyelte őket.

– Kérem, tegyék el a bérletüket – sóhajtotta –, az állomás területét elhagyták az ellenőrök.

A szemek összeszűkültek, és most már több szájról is káromkodást lehetett leolvasni.

Engel mellett megszörrent a telefon.

A készülék felé nyúlt – aztán visszahúzta a kezét. Újabb cigarettát gyújtott meg, a másik kezével pedig megállította a mozgólépcsőt.

A telefon kitaratóan csörgött mellette.

– A mozgólépcsőt utastársuk állította meg – mondta. – Ha baleset történt, kérem, kísérjék a sérültet a... kísérjék őt haza.

Felkapta a telefont, de nem emelte a füléhez: távolról hallgatta a pattogó, ideges férfihangot.

– Nemsokára vége lesz – szólt bele végül, és mielőtt a hang ismét ráförmédhetett volna, a szemétkosárba hajította a kagylót.

A monitorban az emberek sértődött arccal, szitkozódva gyalogoltak felfelé.

– A lépcső indul – kiáltott rájuk Engel.

Megálltak, a gumikorlátba kapaszkodtak.

Engel kikapcsolta a mikrofont, felkelt, és a teásdobozzal a kezében odasétált a szekrényhez. Csak a metrőbejárat tompa zibongása szűrődött át rajta.

Visszaült a monitorok elé.

Voltak, akik még mindig arra vártak, hogy megnyomja a gombot, a többség azonban sóhajtozva-morgolódva újra nekivágott a lépcsőnek. Lent, az állomás közepén már egészen sűrű nyájja verődtek össze a feljutni próbáló emberek.

Engel könnyed mozdulattal elindította a lépcsőt, a másikat pedig megállította. Valaki elesett, a háta mögött állóknak zuhant. Néhányan vadul a kamera felé kapták a tekintetüket: a szájukról méltatlankodó szavakat lehetett leolvasni.

Engel ijedten elnyomta a cigarettáját a hamutartóban, és bekapcsolta a mikrofont.

– A mozgólépcsőt utastársuk állította meg – mondta. – Ha baleset történt, kísérjék haza a sérültet. Fogózkodjanak, a lépcső indul lefelé.

Megnyomta a gombot, felállt.

– Engel! – ütögették meg az üveget. – Engel, hall engem? – pattogott a pattogó hang.

A szeme sarka megremegett. A középső monitorban két egyenruhás rendőrrel emelkedett a lépcső felfelé. Nem beszéltek, a sapkájukat fogták. Engel megette, lenyelte az egész Bounty-szeletet, mire kiértek a kamera látószögéből.

Lent újabb szerelvény fékezett le az állomáson.

– Kérem, álljanak meg – suttogta Engel izgatottan a mikrofonba. – Fel kell olvasnom valamit önöknek. Várjanak.

Az állomáson álltak az emberek. Azoknak a száma, akik mégis elindultak a mozgólépcső felé, elenyésző volt.

Engel előráncigálta a könyvet. Ivott a teájából, lázasan lapozgatott, majd találmra kiválasztott egy oldalt. Alig olvasott bele két-három szót a mikrofonba, érezte, hogy verejtékcseppek ülnek ki a homlokára, az arca pedig egészen vörös lesz.

„Nem egészen százméternyire egy férfi körvonala tűnt fel az út szélén. És akkor minden roppant gyorsan történt. X. úr eloltotta a reflektorokat, és görcsö-

sen a kormányba kapaszkodott. Az amerikai autó motorja felbőgött, mert X. úr sebességet váltott. A széles szélvédőn keresztül Bea B. látta a teljes sebességgel felé rohanó utat, az éjszakában alig-alig kivehető fekete utat. A kerekek nagy erővel, súlyosan az útszegélynek ütköztek, rázkódtatták a karosszériát, az ágak csapkodták az ajtókat és az ablaküvegeket. A férfi alakja az út szélén nőni kezdett, egyre nőtt. A levegőben látszott lebegni, a párában, csenevész bokorra hasonlított. Az autó tovább rohant az útszegélyen végig, nagy göröngyöket csapott fel, letaposta a fűvet. X. úr görcsösen kapaszkodott a kormányba, és kiáltott valamit, de hangja olyan rekedt volt, hogy senki sem érthette. Bea B. megigézve nézte az autó előtt teljes erejéből futó szürke alakot. Egy villanásra úgy látta a férfit, mintha hirtelen magnéziumlámpa világította volna meg, mozdulatlanul, szürke felöltőben, látta tarkóját, fekete haját, két oldalán lecsüngő karját. Aztán egy tompa ütés, nyekk!, hallatszott a földből, nem, nem kiáltás, rekeszizom heves összerándulása, és talán a sápadt fiatal nő, vagy...

– Engel itt átugrott egy nehezen kiolvasható néven –

vagy talán a negyedik férfi hallatta, vagy a lány, tudta nélkül, és az amerikai autó néhány másodpercig ugrott még az útszegélyen. Azután visszatalált az útra, és száguldani kezdett, könnyedén, szinte zajtalanul az éjszakai síkságon. Ez abban az időben történt, a névtelen háború alatt, mikor azért ültek autójukba az emberek, hogy embervadászatra induljanak az éjszakában...

Engel kezdetben sűrűn elakadt olvasás közben, a hangja meg-megbicsaklott, egy idő után azonban teljesen belemélyedt a könyvbe, elfeledkezett a külvilágról, arról, hogy hol van, mit csinál éppen, és csak most, a kiválasztott fejezetrészlet végére érve ébredt rá, hogy kalapáccsal verik, vésővel feszegetik a szekrény mögött az ajtót.

– Engel, hagyja már abba! – ütötte meg a fülét ismét az éles hang.

Némileg csalódottan kellett felfedeznie, hogy az emberek valószínűleg jó ideje nem állnak már. Újabb szerelvények utasai lehettek. Az arcukon még csodálkozás tükröződött, ám láthatólag egyikük sem reménykedett, hogy a felolvasás folytatódik.

A kopácsolás egyre hangosabb és idegesítőbb lett.

Engel félretolta a könyvet, felállt, visszaült, cigarettára gyújtott. Aztán a homlokát az egyik tenyerébe döntötte, eltakarta a szemét, és „vakon” megállította mindkét mozgólépcsőt.

Néhány másodpercig mozdulatlanul ült, majd beleszívott a cigarettába.

– A mozgólépcsőket én állítottam meg – mondta. – Én... mindegy. Csak el akartam

mondani maguknak, hogy fáj. Már reggel, ébredéskor éreztem. Ahogy felültem, úgy éreztem, agyonnyom a szorítás. Aztán elindultam ide, és senki nem tért ki előlem a járdákon. Iskolás gyerekek, talán a maguk gyerekei jöttek nekem, és megint fájni kezdett. Nem kértek elnézést tőlem.

– Engel! – sipította a hang, de Engel fel sem nézett.

– Még most is fáj – folytatta. – Maguk tudják, mi ez? Tudja valaki, hogy mi ez?

A mikrofonba fújta-sóhajtotta a füstöt.

– Fogódkodjanak – mondta halkán. – A lépcsők indulnak.

A véső alatt szétroppant valami, fémes zajjal a földre esett.

– Engel, pakolhatja össze a cuccait! – kiáltotta a hang.

Engel felriadt, elindította a mozgólépcsőket. A tekintete átsiklott a monitorok felett. A teásdobozért nyúlt, de csak néhány csepp maradt benne, annyi, hogy a nyelve hegyét megnedvesítse.

A kalapács meg a véső tovább dolgozott. Többé már nem kiáltották át az ajtón a nevét. A vasszekrény háta meg-megrezgett.

Felállt, a könyvet kezdte lapozgatni, és közben mégis vetett egy pillantást a monitorokra.

A két lépcsőn, a peronokon nyugodtan hömpölyögtek az utasok. A vonásaikat kissé összemosó, vibráló képernyők most legalábbis nyugodtnak mutatták őket.

„Bea B. föntről, a szobájából nézte a poklot. Látta a végtelenbe tartó utca szűk folyosóját, torok volt, szűk nyílás, melynek maró savjai szünet nélkül emésztették az áldozatokat.

Lent a járdán haladtak az emberek. Nem sejtették, milyen végzet felé. A lány jól ismerte őket. Összeszorult torokkal, könnyes szemmel nézte, amint mennek a halál felé. Suttogott nekik az ablaküveg mögött, és ajka előtt pára-fénykoszorú keletkezett minden szó után: – Isten veled, Geoffroy úr... Isten veled, asszonyom... Isten veled, Dick. Isten veled, Jules... Isten veled, Simon. Isten veled, Soulier úr. Isten veled, Sébastien. Isten veled, Héloïse. Isten veled, Lucie. Isten veled, Germaine. Isten veletek, isten veletek...”